

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ : แหล่งผลิตอาหาร

โดย

ภาณี ชนาธิปภรณ์ วิภาวดี ชวนบุญ

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรใน
ทุกภาคของประเทศ ทรงพบปัญหาความยากจนในพื้นที่ด้วยพระองค์เอง โดยเฉพาะ
ในพื้นที่ทุรกันดารห่างไกล ซึ่งราษฎรส่วนใหญ่ยากจน ขาดแคลนทั้งอาหารและเครื่องนุ่งห่ม ขาด
ปัจจัยในการดำรงชีพ ขาดโอกาสทางการศึกษาและขาดความรู้ในการประกอบอาชีพ อันเป็นสาเหตุที่
ก่อให้เกิดการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จนกระทั่งเกิดปัญหาความเสื่อมโทรม
ของป่าไม้ ดินน้ำ และลำธาร ทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ

เพื่อช่วยเหลือพสกนิกรของพระองค์และบรรเทาปัญหาที่เกิดขึ้น สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรม
ราชินีนาถ ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณ พระราชทานพระราชดำริให้ดำเนินโครงการฟาร์มตัวอย่าง
ขึ้นในหลายพื้นที่ เพื่อพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎร ด้วยการส่งเสริมให้ราษฎรประกอบอาชีพ
ที่มั่นคง ส่งเสริมให้เลี้ยงสัตว์ชนิดต่างๆ เพื่อเป็นแหล่งอาหารในพื้นที่และช่วยกันรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
ป่าไม้ สัตว์ป่า ดินน้ำ ลำธาร และรักษาสภาพแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์ไม่ให้เกิดการทำลายอีกต่อไป ด้วยความ
ซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณ วารสารเศรษฐกิจและสังคม ขอเสนอการดำเนินงานโครงการฟาร์ม
ตัวอย่างในบางพื้นที่ ดังนี้

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านแม่ตุงติง ตำบลแม่สาบ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2540 สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ เสด็จเยี่ยมราษฎร ณ ป่าต้นห้วยแม่ตุงติง ตำบลแม่สาบ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ พระราชทานพระราชเสาวนีย์ให้หน่วยงานร่วมโครงการฯ ป่าสะเมิง จัดตั้งโครงการฟาร์มตัวอย่าง และศูนย์ฝึกทอผ้าศิลปาชีพบ้านแม่ตุงติง โดยจัดหาพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม เพื่อให้ราษฎรฝึกอบรมอาชีพเกษตร ทอผ้า ปศุสัตว์ ตลอดจนให้มีการเพาะเห็ด ปลูกไม้ใช้สอยต่างๆ เช่น ไม้ยูคาลิปตัส สะเดา โดยจ้างแรงงานราษฎรยากจนในหมู่บ้านใกล้เคียง ตลอดจนให้จัดตั้งธนาคารข้าวพระราชทานและที่เก็บน้ำฝน โดยทรงมอบให้ กองทัพอากาศที่ 3 เป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งควบคุมดูแลฟาร์มตัวอย่างดังกล่าว

ในช่วงแรกหน่วยงานร่วมโครงการฯ โดยป่าไม้เขตเชียงใหม่ ด้รับการประสานจากราษฎรที่มีจิตศรัทธาบริจาคที่ดิน 39 ไร่ เพื่อจัดตั้งโครงการฟาร์มตัวอย่าง ต่อมาเมื่อ 16 กุมภาพันธ์ 2541 ด้รับมอบที่ดินจากราษฎร จำนวน 22 ไร่ พื้นที่ป่าเสื่อมโทรมอีก 20 ไร่ และสำนักพระราชวังจัดหาให้อีก 6 ไร่ ทำให้ปัจจุบันฟาร์มตัวอย่างบ้านแม่ตุงติง มีเนื้อที่ประมาณ 87 ไร่

ชาวซิ่งในพระมหากษัตริย์คุณอันใหญ่หลวง

ราษฎรจำนวนหนึ่งที่ได้รับพระราชทานความช่วยเหลือจากโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ ได้แสดงความรู้สึกรซาซึ้งในพระมหากษัตริย์คุณ ผ่านวารสารเศรษฐกิจและสังคม ดังนี้

ราษฎรที่อยู่ในโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านแม่ตุงติง ต.แม่สาบ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่
นางศิริพร บุญเรือง

อายุ 35 ปี บ้านเลขที่ 21/2 หมู่ 4

“ก่อนเข้ามาอยู่ในโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านแม่ตุงติง มีอาชีพการเกษตรในที่ดินทำกิน 1 ไร่ 2 งาน ได้ผลผลิตน้อยไม่พอเลี้ยงสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด 5 คน เมื่อเข้าร่วมในโครงการฯ นี้ ได้ทำอาชีพเสริมประเภทปลูกผักสวนครัว และงานตามที่โครงการจะจัดให้ จึงมีรายได้เพิ่มขึ้น ทำให้พออยู่ พอกิน ชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวดีขึ้น นอกจากนั้น ยังมีความรู้มากขึ้น รู้จักการอนุรักษ์สภาพป่า ดีใจที่พระองค์มาช่วยเหลือราษฎรให้มีรายได้เสริม ทำให้ชีวิตดีขึ้น

ในวโรกาสที่สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 70 พรรษา ขอจงทรงพระเจริญยิ่งๆ ขึ้นไป ขอให้ทรงมีสุขภาพแข็งแรง สมบูรณ์ อย่าได้มีโรคภัยไข้เจ็บ”

นางบัวไหล กิพพาล:

อายุ 50 ปี บ้านเลขที่ 10/2 หมู่ 10

“เดิมประกอบอาชีพทำการเกษตรในที่ดินทำกิน 2 ไร่ 2 งาน รายได้น้อย ไม่เพียงพอที่จะเลี้ยงลูก 2 คน เมื่อได้เข้ามาอยู่ในโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านแม่ตุงติง ทำให้มีงานทำเพิ่มขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น สภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวจึงดีขึ้น และด้รับความรู้จากโครงการฯ ไปใช้ในครอบครัว เช่น การปลูกผักสวนครัว การเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น รู้สึกดีใจและเป็นพระคุณอย่างสูงที่พระองค์ทรงช่วยให้ชาวบ้านมีงานทำ มีรายได้มาช่วยครอบครัว

ในวโรกาสที่สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 70 พรรษา ขอให้พระองค์ทรงเป็นมิ่งขวัญของแผ่นดินตลอดไป”

นางจันทร์สม มารุพะ

อายุ 50 ปี บ้านเลขที่ 35 หมู่ 5

“มีสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด 4 คน ประกอบอาชีพทำการเกษตรในที่ดิน 10 ไร่ เมื่อเข้ามาอยู่ในโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านแม่ตุงตุง ได้ทำอาชีพเพิ่ม โดยการปลูกพืชผักสวนครัวทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น มีสภาพความเป็นอยู่ดีขึ้น มีเงินใช้จ่ายในครอบครัวมากขึ้น รู้สึกดีใจที่พระองค์ทรงมาให้ความช่วยเหลือ ทำให้มีถนนที่ดีขึ้น มีน้ำใช้สะดวกสบายขึ้น

เนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 70 พรรษา ขอให้พระองค์ทรงมีความสุข ทรงมีพระชนมายุยืนนาน”

นายบุญส่ง พรหมปัญญา

อายุ 64 ปี บ้านเลขที่ 147 หมู่ 8

“ประกอบอาชีพการเกษตร ในที่ดินทำกิน 2 ไร่ ไม่เพียงพอที่จะใช้จ่ายในครอบครัวที่มีสมาชิกทั้งหมด 5 คน เมื่อเข้าร่วมในโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านแม่ตุงตุง ทำให้มีงานทำเพิ่มขึ้นซึ่งเป็นงานทั่วไป แล้วแต่เจ้าหน้าที่จะจัดให้ เช่น งานขึ้นแปลงปลูกผัก งานก่อสร้าง ซ่อมแซมโรงเรือนที่พักอาศัยและงานปศุสัตว์ จึงมีรายได้เพิ่มขึ้น ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้นไม่ขัดสนเหมือนในอดีต มีความภูมิใจและดีใจที่พระองค์ช่วยให้ความเจริญเข้าสู่หมู่บ้าน มีน้ำประปาและถนนในหมู่บ้าน

เนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษา ครบ 70 พรรษา ขอให้พระองค์ทรงมีความสุข ความเจริญยิ่งๆ ขึ้นไป”

การดำเนินการ

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามแนวพระราชดำริได้เริ่มดำเนินการเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2540 ในลักษณะที่ให้ราษฎรเป็นผู้ดำเนินการเอง โดยมุ่งหวังที่จะให้ฟาร์มตัวอย่างเป็นแหล่งผลิตอาหาร หรือศูนย์ผลิตอาหารที่แท้จริงในอนาคต เป็นแหล่งศึกษาข้อมูลในการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการดำเนินงานฟาร์มที่เหมาะสมกับท้องถิ่นให้กับราษฎรในพื้นที่โครงการฯ โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีในท้องถิ่นให้มากที่สุด เพื่อให้ราษฎรสามารถดำเนินการเองได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ ยังจ้างแรงงานราษฎรในพื้นที่ดำเนินการในฟาร์มตัวอย่างเพื่อเป็นรายได้เสริม อีกทั้งชาวบ้านยังช่วยกันอนุรักษ์สภาพป่าไม้ในพื้นที่ให้คงความสมบูรณ์ตลอดไป ทั้งนี้ ได้เน้นกิจกรรมทางด้านงานปศุสัตว์เป็นหลัก และเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับราษฎรในพื้นที่โครงการฯ ซึ่งมีระยะเวลาดำเนินการ 5 ปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2541-2545 แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการจัดตั้ง 1 ปี (2541) เป็นขั้นการทดลอง 2) ขั้นการส่งเสริม 2 ปี (2542-2543) เป็นการฝึกราษฎรร่วมโครงการฯ และ 3) ขั้นการดำเนินการ 2 ปี (2544-2545) ให้ราษฎรดำเนินการเอง ประกอบด้วยแผนงานต่างๆ ดังนี้

แผนงานอำนวยการและบริหาร ก่อสร้างอาคารสำนักงาน ที่พักกำลังพล ตลอดจนที่พักสำหรับราษฎรที่เข้ารับการฝึกอบรม พร้อมทั้งปรับแต่งพื้นที่บางส่วนในโครงการฯ การก่อสร้างทางหลวงเข้าหมู่บ้าน และการติดตั้งไฟฟ้าเข้าหมู่บ้านและพื้นที่ฟาร์ม

แผนงานส่งเสริมด้านการปศุสัตว์ ส่งเสริมการเลี้ยงไก่พันธุ์เนื้อ ส่งเสริมการเลี้ยงเป็ดเทศและเป็ดไข่ สาธิตการเลี้ยงกระต่ายบ้าน และส่งเสริมการเลี้ยงแกะขน พร้อมทั้งก่อสร้างโรงเรือนปศุสัตว์และก่อสร้างโรงเก็บอาหารสัตว์

แผนงานส่งเสริมด้านการประมง สาธิตการเลี้ยงปลาชนิดแดง ปลาจีน ปลากดหลวง และปลานิลดำ ในพื้นที่โครงการฯ และดำเนินการเพาะเลี้ยงพันธุ์กบและปลาดุกในถังไฟเบอร์ เพื่อทดลองและสาธิตให้ราษฎรผู้เข้ารับการอบรมได้ศึกษาต่อไป

แผนงานอนุรักษ์ป่าไม้

- สาธิตการเลี้ยงกิ้ง กระจ่างป่า และเนื้อทราย พร้อมทั้งฝึกอบรมราษฎรเกี่ยวกับการเลี้ยงกิ้ง เนื้อทราย และกระจ่างป่าให้กับราษฎร

- สร้างเรือนเพาะชำกล้าไม้ใช้สอยและสวนสมุนไพร ส่งเสริมการปลูกไม้ใช้สอย อเนกประสงค์ ได้แก่ ไม้สะเดา ไม้ยูคาลิปตัส พร้อมทั้งฝึกอบรมการใช้ประโยชน์จากไม้ใช้สอย อเนกประสงค์

- สาธิตและส่งเสริมการเลี้ยงหมูป่า
 - ส่งเสริมการปลูกป่าในพื้นที่โครงการฯ และพื้นที่ใกล้เคียง
- แผนงานทดสอบและพัฒนาการปลูกพืชเศรษฐกิจแบบยั่งยืน**

● ดำเนินการทดสอบและพัฒนาพันธุ์ข้าวเจ้าหอ ปลุกไม้ผล เศรษฐกิจระยะปานกลางด้วยการปลูกกล้วยหอมทอง มะละกอพันธุ์แขกดำ รวมถึงการปลูกพืชผักซึ่งอยู่ในระหว่างการดูแลรักษา

- ส่งเสริมการปลูกพืชแบบผสมผสาน
- ดำเนินการปลูกหม่อนในพื้นที่ และฝึกอบรมการเพาะเห็ด

หลินจือ

- การจัดตั้งธนาคารข้าวและกองทุนปุ๋ย
- การอนุรักษ์ดินและน้ำ
- การพัฒนาที่ดินชุมชนชนบทพื้นที่สูง

แผนงานอื่นๆ

- โครงการศูนย์ฝึกทอผ้าศิลปาชีพ
- โครงการตีเหล็ก
- โครงการเลี้ยงและอนุรักษ์พันธุ์ผึ้งหลวง โดยการจัดหา

น้ำผึ้งธรรมชาติตามฤดูกาล

นอกจากนี้ กรมชลประทาน โดยโครงการชลประทานเชียงใหม่ ยังได้ดำเนินการสร้างอ่างเก็บน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก และดำเนินการจัดหา น้ำมาให้ใช้ในการกิจกรรมต่างๆ เพื่อสนับสนุนโครงการฯ รวมทั้งส่งน้ำ ไปยังหมู่บ้านเพื่อให้ราษฎรได้มีน้ำดื่ม น้ำใช้กันต่อไป

นางบัวนำ กาดำโล

บ้านเลขที่ 45 หมู่ 4

“มีที่ดินทำกิน 1 ไร่ 1 งาน เป็นของลูกสาว ใช้ประกอบอาชีพทำการเกษตร เลี้ยงสมาชิกใน ครอบครัวทั้งหมด 3 คน ชีวิตความเป็นอยู่จึงขัดสน ลำบาก เมื่อได้เข้าร่วมโครงการฟาร์มตัวอย่าง ตามพระราชดำริ บ้านแม่ต๋องดิง ทำให้มีอาชีพ เพิ่มขึ้นคือ งานปลุสตัดว์ และเลี้ยงไก่ ซึ่งเป็นงาน ที่แน่นอน ไม่ต้องออกไปรับจ้างนอกหมู่บ้าน รายได้ เพิ่มขึ้นจึงมีรายได้พอใช้จ่ายในครอบครัว ส่งผล ให้สภาพครอบครัวดีขึ้น ไม่ขัดสน นอกจากนั้น ยังได้รับความรู้เกี่ยวกับการเกษตร การเลี้ยงสัตว์ และการอนุรักษ์ป่าไม้

ขอให้มีโครงการฯ นี้ตลอดไป เพื่อราษฎร จะได้มีงานทำตลอดไป และมีความรู้สึกซาบซึ้ง ในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนางเจ้า ที่ทรงให้ความช่วยเหลือราษฎรที่ทุกข์ยากให้มีรายได้ มีงานทำและมีความรู้เพิ่มขึ้นในการที่จะดำรงชีวิตต่อไป

เนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษา ครบ 70 พรรษา ขอให้สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ทรงพระเจริญยิ่งๆ ขึ้นไป”

**ราษฎรที่อยู่ในโครงการฟาร์มตัวอย่าง
ตามพระราชดำริ บ้านขุนแตะ- ต.ดอยแก้ว
อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่**

นายจูลู ไพรวลัยศิริทอง

อายุ 60 ปี บ้านเลขที่ 5 หมู่ 5

“มีสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด 9 คน ประกอบอาชีพทำนา ทำสวน ในที่ดินของตนเอง จำนวน 6 ไร่ เข้าร่วมโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านขุนแตะ ทำให้มีอาชีพเพิ่มขึ้นจากการเลี้ยงเป็ด หมู และกระต่าย

หลังจากเข้าร่วมโครงการฯ นี้แล้ว ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวดีขึ้นมาก เพราะช่วยให้มีรายได้เพิ่มขึ้น มีอาหารการกินดีขึ้น และมีข้าวปลาอาหารอุดมสมบูรณ์มากขึ้น ดีใจที่ได้เข้าร่วมในโครงการฯ นี้ และรู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณอย่างใหญ่หลวงของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

เนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 70 พรรษา ขอให้พระองค์ทรงมีพระพลานามัยแข็งแรง สมบูรณ์ ทรงมีพระชนมายุยืนนาน ขอให้องค์พระผู้เป็นเจ้าจงคุ้มครองพระองค์ตลอดไป”

นายเวอ: เจริญสุขกวีพูน

อายุ 58 ปี บ้านเลขที่ 12 หมู่ 5

“สมาชิกในครอบครัวมีทั้งหมด 10 คน ก่อนเข้าร่วมโครงการฟาร์มตัวอย่าง ตามพระราชดำริ บ้านขุนแตะ มีอาชีพทำนา ทำไร่ ในที่ดินทำกินประมาณ 10 ไร่ เมื่อได้เข้าร่วมโครงการฯ มีงานทำเพิ่มขึ้นจากการเลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่และปลูกผัก หลังจากเข้าร่วมโครงการฯ แล้วทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในครอบครัวดีขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิมอีกประมาณเดือนละ 4,000 บาท ซึ่งเพียงพอในการส่งลูก 2 คน ให้ได้เรียนสูงขึ้น รู้สึกภูมิใจมากที่ได้เข้าร่วมในโครงการฯ นี้ เพราะทำให้ราษฎรมีความรู้เพิ่มขึ้นหลายๆ ด้าน

เนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 70 พรรษา ขอพระองค์จงทรงพระเจริญ ทรงมีพระชนมายุยืนนาน จะได้อยู่กับประชาชนนานๆ”

**โครงการฟาร์มตัวอย่างตามแนวพระราชดำริ บ้านขุนแตะ
ตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่**

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้พระราชทานพระราชดำริให้ดำเนินการจัดตั้งฟาร์มตัวอย่างที่บ้านขุนแตะ หมู่ที่ 5 ตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ในลักษณะเป็นศูนย์สาธิตและส่งเสริมด้านการเลี้ยงสัตว์ต่างๆ ได้แก่ ไก่ เป็ด นกกระทา ปลา กบ ผึ้ง และ ตลอดจนให้มีการเพาะเห็ดและปลูกไม้ใช้สอย แรงงานในโครงการฯ ได้จ้างราษฎรที่ยากจนภายในหมู่บ้านและหมู่บ้านใกล้เคียง อีกทั้งมีการสร้างธนาคารข้าวพระราชทานและที่เก็บน้ำฝน ทั้งนี้ทรงมอบหมายให้กองทัพบก โดยกองทัพบกภาคที่ 3 เป็นผู้ควบคุมดูแลฟาร์มตัวอย่าง ซึ่งมีการดำเนินการ ดังนี้

แผนงานอำนวยการและบริหาร ก่อสร้างอาคารสำนักงาน อาคารที่พักกำลังพล วางระบบประปาภูเขา และระบบไฟฟ้าในพื้นที่โครงการฯ ตลอดจนปรับปรุงถนนจากบ้านโม่หลวง-บ้านหินเหล็กไฟ ถึงบ้านขุนแตะรวมระยะทาง 22 กิโลเมตร

แผนงานส่งเสริมด้านงานปศุสัตว์ ส่งเสริมการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ และไก่พันธุ์เนื้อ ส่งเสริมการเลี้ยงเป็ดพันธุ์ไข่ และเป็ดพันธุ์เนื้อ สาธิตและส่งเสริมการเลี้ยงนกกระทา กระต่ายเนื้อ รวมทั้งสาธิตและส่งเสริมการเลี้ยงแกะ

แผนงานส่งเสริมด้านการประมง ส่งเสริมการเลี้ยงปลากดหลวง ปลานิลแดงแปลงเพศ และปลานิลแดง โดยผลผลิตที่ได้ จำหน่ายให้แก่ราษฎรในพื้นที่

แผนงานอนุรักษ์ป่าไม้ ในส่วนของงานฟื้นฟูและอนุรักษ์ป่าไม้ ได้ดำเนินการสร้างเรือนเพาะชำจำนวน 1 หลัง พร้อมกับเตรียมกล้าไม้ สะเดาและไม้ยูคาลิปตัส เพื่อทำการปลูกร่วมกับราษฎรในพื้นที่โครงการฯ

แผนงานทดสอบและพัฒนาระบบปลูกพืชเศรษฐกิจแบบยั่งยืน สาธิตและส่งเสริมการปลูกพืชผัก ผลไม้ อาทิ หอมแบ่ง ขมิ้นขาว ตะไคร้

มะนาว กลัวยหอมทอง มะระจีน แตงกวา มันเทศ มะละกอ กล้วย ซึ่งผลผลิตที่ได้รับได้จัดจำหน่ายให้แก่ราษฎรในพื้นที่ราคาถูก พร้อมทั้งดำเนินการแจกกล้าพันธุ์พืชผัก และแจกจ่ายปุ๋ยพระราชทานให้แก่ราษฎรไปปลูกในพื้นที่ทำกินของตนเอง นอกจากนี้ได้ดำเนินการสาธิตและส่งเสริมการเพาะเลี้ยงเห็ดหลินจือด้วย

แผนงานส่งเสริมการเลี้ยงหมูป่า ได้นำพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์หมูป่าไปเลี้ยง

นอกจากนั้น กรมชลประทาน โดยสำนักชลประทานที่ 1 ได้ดำเนินการจัดทำโครงการหาน้ำมาสนับสนุนโครงการฯ โดยได้ก่อสร้างฝายทดน้ำบริเวณห้วยขุนแตะ พร้อมระบบส่งน้ำไปยังหมู่บ้านเพื่อให้ราษฎรได้ใช้น้ำในการอุปโภคบริโภค รวมทั้งส่งน้ำไปยังฟาร์มตัวอย่างเพื่อนำน้ำไปใช้ในกิจกรรมต่างๆ ของฟาร์มต่อไป

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านโคกสยา ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

ในการเสด็จ ทรงงานในพื้นที่ทุรกันดารต่างๆ ในจังหวัดนราธิวาส และจังหวัดใกล้เคียงทำให้สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงรับทราบถึงปัญหาความทุกข์ร้อนของราษฎรที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ปัญหาที่สำคัญ คือ เรื่องดินและน้ำ ทั้งปริมาณและคุณภาพ ได้แก่ ดินเปรี้ยว ดินอินทรีย์ ขาดที่ดินทำกิน น้ำท่วม ฝนแล้ง ไปจนถึงเรื่องของน้ำเปรี้ยว จึงทำให้อาชีพการเกษตรที่ยากลำบากอยู่แล้ว กลับทับทวีให้เกษตรกรมีชีวิตที่แร้นแค้นลำเค็ญเป็นทวีคูณ

ด้วยทรงห่วงใยในชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรเหล่านั้น ได้พระราชทานพระราชดำริให้หาพื้นที่ประมาณ 200 ไร่ เพื่อจัดทำฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริขึ้นในจังหวัดนราธิวาส เมื่อเดือนกรกฎาคม 2543 ในลักษณะเดียวกับฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ ที่บ้านแม่ตุงติง อำเภอสะเมิง และบ้านขุนแตะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อฝึกวิชาชีพด้านการเกษตรแก่ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง และประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานเป็นอย่างดี

การดำเนินการ

จังหวัดนราธิวาสและศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จึงได้ประสานขอใช้พื้นที่สาธารณประโยชน์โคกป่าขามบือซา บ้านจาเราะสโตร์ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส จำนวน 205 ไร่ และที่ดินราชพัสดุที่อยู่ติดกันอีก 14 ไร่ รวมเป็น 219 ไร่ จัดทำเป็นฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริขึ้น โดยมี

นายบุญช่วย เจริญนิยมไพธ

อายุ 23 ปี บ้านเลขที่ 3/4 หมู่ 5

“เดิมประกอบอาชีพทำนาและรับจ้างทั่วไป ในที่ดิน 9 ไร่ ซึ่งเป็นของพ่อ ฐานะความเป็นอยู่ยากจน มีสมาชิกในครอบครัว 5 คน ได้เข้าร่วมโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านขุนแตะ จึงมีอาชีพเพิ่มขึ้นจากการเลี้ยงสัตว์และอื่นๆ ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถหาซื้อปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิตได้ ช่วยให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น นอกจากนั้นยังได้รับความรู้ในด้านการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ รู้สึกเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างยิ่งที่ได้เข้าร่วมในโครงการฯ นี้

ในวโรกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 70 พรรษา ขอให้องค์สมเด็จพระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระชนมายุยืนยาว ทรงมีพระสุขภาพแข็งแรง สมบูรณ์ ทรงอยู่คู่กับประเทศไทยไปนานๆ”

นายบ้อยเชอ ดวงใจไพรวัลย์

อายุ 73 ปี บ้านเลขที่ 12/1 หมู่ 5

“มีสมาชิกในครอบครัว 9 คนก่อนเข้ามาอยู่ในโครงการฟาร์มตัวอย่าง ตามพระราชดำริ บ้านขุนแตะ ประกอบอาชีพทำนา ทำไร่ ในที่ดิน 5 ไร่ซึ่งเป็นของพ่อตา การทำมาหากินลำบากมาก เมื่อเข้าร่วมโครงการฯ ได้ประกอบอาชีพเพิ่มขึ้นจากการเลี้ยงหมู และเลี้ยงปลา ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถเลี้ยงครอบครัวให้อยู่รอดได้ สภาพความเป็นอยู่ดีขึ้น มีชีวิตที่ดีขึ้น มีเงินเก็บจากการทำนาในฟาร์มให้ลูกหลานได้เรียนหนังสือและได้ไปหาหมอ เมื่อยามเจ็บไข้ได้ป่วย อีกทั้งยังมีอาหารการกินที่ดีขึ้น รู้สึกดีใจมากที่พระองค์ท่านมาช่วยเหลือ

ในวโรกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 70 พรรษา ขอให้พระองค์ท่านทรงมีพระชนมายุยืนยาว พระสุขภาพอนามัยแข็งแรงตลอดกาล”

วัตถุประสงค์ให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญของราษฎรในจังหวัดนครราชสีมา เป็นสถานที่ศึกษาและพัฒนาอาชีพทางการเกษตรทุกด้าน รวมทั้งฝึกอบรม สวดิตและให้ความรู้แก่ราษฎรในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร และเป็นแหล่งจ้างแรงงานแก่เกษตรกรที่ว่างงาน ได้เข้ามาเป็นคณาทำงานในฟาร์ม ผลพลอยได้ก็ตามมาคือ คณางานที่ปฏิบัติงานจะได้ฝึกฝนการทำเกษตรในสาขาต่างๆ ในฟาร์มนี้ เมื่อมีความชำนาญพอก็จะกลับไปประกอบอาชีพในที่ดินของตนเองได้ นับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อตัวของเกษตรกรเอง

พื้นที่ฟาร์มเดิมมีสภาพเป็นป่าเสม็ดเสื่อมโทรม รกร้าง ดินส่วนใหญ่เป็นดินปนทราย จัดเป็นชุดดินบาเจาะ มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ พื้นที่ตอนกลางเป็นที่ลุ่ม เป็นแนวแคบๆ และเป็นชุดดินดินไทรซึ่งเป็นดินเปรี้ยว เกิดทับอยู่บนชั้นทราย ซึ่งเหมาะกับการปลูกผักพืชไร่ ไม้ผลหรือทำเป็นทุ่งหญ้าได้ จำเป็นต้องมีการปรับปรุงดินโดยใส่ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยสด ปุ๋ยคอก เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินก่อน ในส่วนที่เป็นดินเปรี้ยวซึ่งเป็นดินชั้นดินและที่ลุ่มกว่าบริเวณอื่นๆ สามารถขุดดินออกให้หมดจนถึงชั้นทราย

ทำเป็นสระน้ำประจำฟาร์มได้

ในการจัดวางผังฟาร์ม ได้แบ่งพื้นที่จัดทำกิจกรรมต่างๆ ออกเป็นพื้นที่ปลูกพืช พื้นที่เลี้ยงสัตว์ พื้นที่เลี้ยงสัตว์น้ำ ที่นา และพื้นที่อนุรักษ์ เป็นสวนป่า จากนั้นจึงเริ่มเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ตามผังที่วางไว้ ด้วยความร่วมมือประสานงานของหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ และการสนับสนุนจากหน่วยงานส่วนกลาง โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ในการดำเนินงาน และเป็นค่าจ้างแรงงานให้แก่คณางานที่ปฏิบัติงาน สำหรับการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มเติมได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงาน กปร. จนกระทั่งโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริได้พัฒนาขึ้น และสามารถผลิตพืชผลต่างๆ ส่งจำหน่ายสู่ท้องตลาดได้ ทั้งนี้ ได้ดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

การจัดทำสวนป่า เลี้ยงสัตว์ป่า ดำเนินการรักษาสภาพป่าที่มีอยู่แล้ว และเตรียมการปลูกป่าเพิ่มเติม จัดทำกรงเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ กระเจง กุ้ง ไม้ป่าเพื่อเพาะเลี้ยงขยายพันธุ์สัตว์ป่า การขยายพันธุ์นกสวยงาม ปลูกพืชสมุนไพร และจัดสร้างทางเดินศึกษาธรรมชาติ

การเลี้ยงสัตว์ จัดทำแปลงหญ้าเลี้ยงสัตว์ คอกสัตว์ เลี้ยงแพะ แกะ เบ็ดเทศ เบ็ดอี่เหลียง ไม้บ้าน ไม้เบตง นกกระเจงเทศ และจำหน่ายเบ็ด ไม้ นมแพะ สำหรับสัตว์น้ำ ได้สร้างบ่อซีเมนต์และบ่อดินเลี้ยงปลาหมอไทย ปลาช่อน ปลาแรด ปลานิลแดง ปลานิลดำ ปลาดุกอุย กุ้งก้ามกราม กบ โรงเพาะฟัก และเลี้ยงปลาในกระชัง

การปลูกพืช พืชไร่ ได้แก่ ข้าวโพด กระเจียบเขียว ถั่วลิสง หม่อน

นายดวงจันทร์ ไพโรจน์สันติธาดา อายุ

42 ปี บ้านเลขที่ 6/2 หมู่ 5 ต.ดอยแก้ว อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่

“มีสมาชิกในครอบครัว 5 คน กำลังเรียน 3 คน ก่อนเข้าร่วมโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านขุนแตะ ประกอบอาชีพทำนา ทำไร่ ในที่ดินของตนเองจำนวน 10 ไร่ ฐานะความเป็นอยู่ลำบากมาก ต้องออกไปทำงานนอกหมู่บ้าน เพื่อหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว

เมื่อเข้าร่วมโครงการฯ นี้ ได้มีอาชีพเพิ่มขึ้น โดยการเลี้ยงหมู เบ็ด ไม้ ปลูกกาแฟและปลูกผัก ทำให้มีรายได้มากขึ้นไม่ต้องออกไปทำงานนอกหมู่บ้าน ความเป็นอยู่ของครอบครัวดีขึ้น การกินอยู่ดีขึ้น รู้สึกประทับใจในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ และตั้งใจที่ไม่ต้องออกไปทำงานไกลบ้าน

ในวโรกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 70 พรรษา ขอให้พระองค์ทรงมีพระชนมายุยืนยาว ทรงอยู่กับพวกเรานานๆ ขอให้ทรงปลอดภัย โรคภัยไข้เจ็บ”

ยางพารา สำหรับพืชสวน ได้แก่ กล้วย ละมุด สละ สับปะรด ขนุน ฝรั่ง มะละกอ พืชผักชนิดต่างๆ โดยการปลูกผักกางมุ้ง ผักพื้นบ้าน และแปลงไม้ผล ซึ่งเป็นแปลงผักอนามัยปลอดสารพิษตามความต้องการของตลาด การปลูกไม้ดอก เช่น ดอกดาหลา เป็นต้น การเพาะเห็ด รวมถึงการทำนาเพื่อปรับปรุงดินเปรี้ยวสำหรับปลูกข้าว

การปรับปรุงดิน ดำเนินการปลูกพืชตระกูลถั่ว ปลูกพืชสด จัดทำปุ๋ยหมักจากฟางข้าว การขยายพันธุ์หญ้าแฝก และการทำเกษตรอินทรีย์

การอำนวยการ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ดำเนินการจัดสร้างศาลาอำนวยการและตกแต่งพื้นที่ จัดทำแปลงสวนครัวประดับโดยรอบศาลาอำนวยการ และประสานกับจังหวัดนราธิวาสในการบริหารจัดการฟาร์มตัวอย่างทั้งด้านแผนงาน แผนงบประมาณ และบุคลากร รวมทั้งได้ร่วมกันคัดเลือกราษฎรที่ว่างงานและยากจนเข้าร่วมฝึกอาชีพ และปฏิบัติงาน โดยเข้าไปทำงานในแผนกต่างๆ ตามความจำเป็นและเหมาะสมกับงาน ซึ่งเป็นการปฏิบัติงานที่นอกจากการใช้แรงงานแล้ว ยังได้รับการฝึกปฏิบัติในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมไปพร้อมกันด้วย อันเป็นการเรียนรู้ที่ได้จากการปฏิบัติทำให้เกิดทักษะจากการทำงานโดยตรง และเมื่อเรียนรู้แล้วสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปใช้ประกอบอาชีพในที่ดินของตนเองต่อไป

สรุป

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เป็นพระราชกรณียกิจที่ทรงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยมีพระราชประสงค์ให้คนงานได้เรียนรู้วิธีการทำงานแล้วนำกลับไปประกอบอาชีพเองได้ เป็นการพัฒนาคนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นอันเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นการพระราชทานการศึกษาอบรมให้ราษฎร เพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาทั้งระยะสั้นและระยะยาว กล่าวคือเมื่อเข้ามาเป็นคณงานจะมีรายได้จากค่าจ้างเป็นค่ายังชีพ และเมื่อได้รับความรู้กลับไปก็จะสามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้ตลอดไป รวมทั้งให้ราษฎรมีความรับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เป็นกลุ่มในลักษณะของสหกรณ์ โดยให้ราษฎรในหมู่บ้านเป็นคณะกรรมการดำเนินการเอง

นอกจากนั้น พระราโชบายที่ทรงเน้นตลอดเวลาก็ประการหนึ่งคือการเป็นแหล่งผลิตอาหารของจังหวัด เป็นแหล่งอาหารทุกหมวดหมู่ให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีอาหารคุณภาพดีบริโภค ไม่ต้องสั่งซื้อจากนอกพื้นที่ ซึ่งต้องสิ้นเปลืองทั้งค่าขนส่ง และเสียเงินตราออกนอกพื้นที่ ช่วยให้เงินหมุนเวียนในพื้นที่ ทำให้เศรษฐกิจชุมชนดีขึ้น นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น ที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้พระราชทานฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริให้จังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ จนเกิดคุณประโยชน์อันเนืองนิตย์อย่างหาที่สุคติได้

